

Sag C-4/23

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

3. januar 2023

Forelæggende ret:

Judecătoria Sectorului 6 Bucureşti (Rumænien)

Afgørelse af:

11. august 2022

Sagsøger:

M.-A. A.

Sagsøgte:

Direcţia de Evidenţă a Persoanelor Cluj

Direcţia pentru Evidenţa Persoanelor şi Administrarea Bazelor de Date din Ministerul Afacerilor Interne

Municipiul Cluj-Napoca

Andre parter i sagen:

Consiliul Naţional pentru Combaterea Discriminării

Asociaţia Accept

Hovedsagens genstand

Sag, hvori sagsøgeren M.-A. A. har nedlagt påstand om, at de sagsøgte tilpligtes at indføre oplysninger om den pågældendes kønsskifte fra kvinde til mand, ændring af fornavn og af personnummer i den pågældendes fødselsregistreringsdokument, således at oplysningerne afspejler den pågældendes mandlige køn, og at udstede en ny fødselsattest.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

I henhold til artikel 267 TEUF anmodes om en fortolkning af artikel 2 TEU, artikel 18 TEUF, 20 TEUF og 21, stk. 1, TEUF samt chartrets artikel 1, 7, 20 og 21

Præjudicielle spørgsmål

1) Er den omstændighed, at artikel 43, litra i), og artikel 57 i Legea nr. 119/1996 privind actele de stare civilă (lov nr. 119/1996 om civilregistrets dokumenter) dels ikke anerkender ændring af oplysninger om køn og fornavn i folkeregisteret, som en transmand med statsborgerskab i to medlemsstater (Rumænien og en anden medlemsstat) har fået foretaget i en anden medlemsstat efter proceduren vedrørende retlig anerkendelse af køn, dels kræver, at denne rumænske statsborger indleder en ny særskilt retlig procedure i Rumænien, mod det lokale folkeregisterdirektorat, som ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er uklar og uforudsigelig (dom af 19.1.2021, X og Y mod Rumænien, sag nr. 2145/16 og nr. 20607/16), og som kan føre til en modsatrettet afgørelse i forhold til den, som er blevet truffet i den anden medlemsstat, til hinder for udøvelse af **retten til unionsborgerskab** (artikel 20 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde) og/eller **unionsborgerens ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område** (artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og artikel 45 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder) under overholdelse af vilkårene for værdighed, lighed for loven og ikke-forskelsbehandling (artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union, artikel 18 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde samt artikel 1, 20 og 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder) og med respekt for privatliv og familieliv (artikel 7 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder)?

2) Påvirker Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union besvarelsen af det ovenstående spørgsmål, navnlig såfremt **(i)** proceduren vedrørende ændring af civilregistrets oplysninger blev indledt inden Brexit og afsluttet i overgangsperioden, og **(ii)** Brexits virkning indebærer, at den pågældende kun kan udøve de rettigheder, der er forbundet med unionsborgerskab, herunder retten til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, på grundlag af rumænske identitetsdokumenter eller rumænsk rejselegitimation, hvor den pågældende er identificeret med kvindeligt køn og fornavn, i modsætning til den allerede retligt anerkendte kønsidentitet?

Anførte EU-retlige forskrifter og anført praksis fra Domstolen

Artikel 2 TEU, artikel 18 TEUF, 20 TEUF og 21, stk. 1, TEUF, artikel 1, 7, 20 og 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

Dom af 14. december 2021, Stolichna obshtina, rayon "Pancharevo" (C-490/20), præmis 41, 42, 44-48, 52, 54 og 56, af 8. juni 2017, Freitag (C-541/15), præmis 36-39, af 14. oktober 2008, Grunkin og Paul (C-353/06), præmis 28 og 29, og af 2. oktober 2003, Garcia Avello (C-148/02), præmis 22-24

Anførte nationale forskrifter

Legea nr.119/1996 privind actele de stare civilă (lov nr.119/1996 om civilregistrets dokumenter)

Artikel 9: »Såfremt folkeregisterets tjenestemand eller den funktionær, som varetager folkeregisterets opgaver, nægter at udfærdige et dokument eller indføre en oplysning, som er omfattet af dennes kompetence, kan den skadelidte anlægge sag ved den kompetente ret i henhold til loven.«

Artikel 43, litra i): »I fødselsregistreringsdokumenter, og i givet fald i vielses- eller dødsattester, indføres oplysninger om ændringer i civilregistrets oplysninger vedrørende den pågældende i følgende tilfælde: [...]

i) kønsskifte, på baggrund af endelig dom [...]

Artikel 57, stk. (1): »Sletning, supplerings eller ændring af civilregistrets dokumenter og oplysningerne heri kan kun finde sted i kraft af en endelig retsafgørelse.«

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren M.-A. A., der identificerer sig som transmand og præsenterer sig med pronomen »han«, er født den 24. august 1992 i Cluj-Napoca kommune (Rumænien) og blev ved fødslen registreret som kvinde.
- 2 Efter at være flyttet til Det Forenede Kongerige med sine forældre opnåede sagsøgeren den 21. april 2016 statsborgerskab i denne stat. Eftersom sagsøgeren identificerede sig som mand, fik M.-A. A. den 27. februar 2017 i denne stat efter »Deed Poll«-proceduren ændret sit navn og titel fra kvinde til mand, dvs. fra fru M.-A. A. til hr. M.-A. A.
- 3 På baggrund af indledningen af denne procedure fik sagsøgeren ændret flere dokumenter udstedt af Det Forenede Kongeriges myndigheder, nærmere bestemt kørekort og britisk pas.
- 4 Den 29. juni 2020 opnåede sagsøgeren i Det Forenede Kongerige også »Gender Recognition Certificate«, som bekræfter den pågældendes mandlige kønsidentitet.
- 5 Efter afslutningen af de ovenstående procedurer i Det Forenede Kongerige rettede sagsøgeren i maj 2021 henvendelse til de rumænske myndigheder, nærmere

bestemt Direcția de Evidență a Persoanelor Cluj – Serviciul stare civilă (Folkeregisterdirektoratet i Cluj – borgerservice), og anmodede om, at disse myndigheder direkte på grundlag af de i Det Forenede Kongerige allerede udstedte dokumenter (»Deed Poll« og »Gender Identity Certificate«) skulle indføre oplysninger om den pågældendes kønsskifte og ændring af fornavn i fødselsregistreringsdokumentet, og følgelig ændre den pågældendes personnummer, således at det afspejler det mandlige køn, samt udstede en ny fødselsattest, som svarer til det nye fornavn, med oplysning om det mandlige køn, og hvor personnummeret starter med cifret 1.

- 6 De rumænske myndigheder gav afslag på denne anmodning med den begrundelse, at oplysningen om kønsskifte i henhold til den nationale lovgivning kun kan indføres, når den pågældende har fået tilladelse til kønsskifte ved endelig retsafgørelse, og ikke i kraft af en attest vedrørende anerkendelse af kønsidentitet.
- 7 Ved stævning af 14. september 2021 indgået til Judecătoria Sectorului 6 București (retten i første instans i 6. distrikt i Bukarest), som er den forelæggende ret, har M.-A. A. nedlagt påstand om, at de sagsøgte tilpligtes at indføre disse ændringer i den pågældendes fødselsregistreringsdokument og at udstede en ny fødselsattest, som afspejler disse ændringer.
- 8 Efterfølgende er Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (det nationale råd til bekæmpelse af forskelsbehandling) blevet opfordret til at indtræde i sagen, og den af Asociația Accept indgivne accessoriske anmodning om intervention til støtte for sagsøgeren er blevet taget til følge.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 9 M.-A. A. har understreget, at den pågældende ikke har nedlagt påstand om, at der gives tilladelse til kønsskifte, men om at EU-retten anvendes direkte og med forrang, og at de sagsøgte tilpligtes at foretage ændringerne i fødselsregistreringsdokumentet, således at oplysningerne om køn, fornavn og personnummer afspejler sagsøgerens kønsidentitet, sådan som den allerede blev endeligt anerkendt i Det Forenede Kongerige, mens denne stat stadig var en EU-medlemsstat. Ved en sådan foranstaltning ville sagsøgeren kunne udøve sin ret til at færdes og opholde sig frit i EU ved brug af rejselegitimation, der afspejler den pågældendes mandlige kønsidentitet.
- 10 Endvidere udsætter pligten til at foretage en ny retlig procedure i Rumænien, som direkte vedrører tilladelse til kønsskifte, sagsøgeren for risiko for at opnå en modsatrettet afgørelse i forhold til den, som blev truffet af Det Forenede Kongeriges myndigheder. Faktisk har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol allerede fundet, at den rumænske procedure er uklar og uforudsigelig (dom af 19.1.2021, X og Y mod Rumænien, sag nr. 2145/16 og nr. 20607/16).

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 11 Løsningen af den foreliggende tvist afhænger ifølge den forelæggende ret af fortolkningen af EU-retten, som har forrang for den nationale lovgivning, eftersom retten til unionsborgerskab og unionsborgerens ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område er til hinder for en national lovgivningsmæssig løsning, hvorefter en person med dobbelt statsborgerskab skal indlede en ny retlig procedure i en af de stater, hvori denne er statsborger, til trods for, at denne person i en anden medlemsstat, hvori denne er statsborger, har afsluttet en procedure med positivt udfald (uanset om denne procedure har administrativ eller retlig karakter).
- 12 Udfaldet af den verserende sag afhænger ifølge den forelæggende ret også af fastsættelsen af konsekvenserne af Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union. Såfremt Domstolen besvarer det første spørgsmål bekræftende, er det henset til, at den første procedure vedrørende anerkendelse af kønsidentitet blev indledt i Det Forenede Kongerige, inden denne stat udtrådte af Den Europæiske Union, og blev afsluttet efter denne begivenhed, nødvendigt at få afklaret, om den medlemsstat, til hvilken en anmodning indgives, er forpligtet til at anerkende retsvirkningerne af en procedure vedrørende ændring af kønsidentitet, som blev gennemført i en stat, som på tidspunktet for indledning af proceduren var medlemsstat, men som på tidspunktet for afslutningen af denne procedure var udtrådt af Den Europæiske Union.